

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIS-1173/11-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola, Hostivice, Pionýrů 79
Sídlo:	Pionýrů 79, Hostivice
IČ:	75 034 221
Identifikátor:	600 053 512
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Františkem Flemrem
Zřizovatel:	Město Hostivice
Místo inspekční činnosti:	Pionýrů 79, 253 01 Hostivice
Termín inspekční činnosti:	5. a 9. květen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, získávání a analýza informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost byla zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální. Sledovaným obdobím byly školní roky 2008/2009 až 2010/2011 k datu inspekce.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba Základní škola, Hostivice, Pionýrů 79 dle zápisu do školského rejstříku vykonává činnost základní školy praktické a základní školy speciální (dále též ZŠsp). Její vzdělávací nabídka odpovídá podmínkám, za kterých byla zařazena do rejstříku škol a školských zařízení.

V hodnoceném období se dle údajů ve statistických výkazech počet žáků základní školy speciální významně neměnil; ve školním roce 2010/2011 má dvě třídy. V nich jsou zařazeni i žáci vzdělávající se ve vzdělávacích oborech 79-01-C/001 a 79-01-C/01. Od 1. září 2010 ZŠsp zahájila v sedmém ročníku výuku podle vlastního školního vzdělávacího programu (první ročník nemá), žáci ostatních ročníků se vzdělávají podle dobíhajícího vzdělávacího programu Pomocná škola a přípravný stupeň pomocné školy čj. 24035/1997-22.

Škola sídlí v budově, jejímž vlastníkem je zřizovatel. Podstatnou změnou od poslední inspekce je výmaz odloučeného pracoviště v Čičovicích z rejstříku škol a školských zařízení. Na základě této skutečnosti vedení školy upravilo v budově v Hostivici prostory pro další třídu. Ke zkvalitnění individualizace vyučovacího procesu přispělo získání dvou multimediálních zařízení, doplnění softwaru o speciální výukové programy a vybavení školy další výpočetní technikou. Škola není bezbariérová, všichni zařazení žáci jsou mobilní, aktuálně není proto tato skutečnost přímým rizikem.

V personální oblasti došlo ve školním roce 2009/2010 k nárůstu celkového počtu pedagogů právnícké osoby na devět. V souvislosti se zrušením odloučeného pracoviště se ve školním roce 2010/2011 snížil i celkový počet vyučujících na pět. V oblasti naplňování kvalifikačních předpokladů došlo k částečnému zvýšení kvalifikovanosti v ZŠsp. Přesto příležitost ke zlepšení trvá. Kvalifikovaně je v ZŠsp odučeno pouze cca 56 % hodin. Podobná situace je i v oblasti studia pro splnění dalších kvalifikačních předpokladů. Vyučující sice vykonávají specializační poradenské a koordinační funkce, ale vzdělávají se pouze prostřednictvím jednotlivě zaměřených akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále též DVPP). V současnosti škola nevyužívá podpory asistenta pedagoga, vzhledem k tomu, že ke dni inspekce nebyla u žádného žáka jeho potřeba indikována.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola má nastavený dobře fungující systém prezentace své činnosti (např. webové stránky, zprávy v místním měsíčníku, každý druhý rok pořádání dne otevřených dveří). Ve sledovaném období nebyl do ZŠsp přijat žádný žák na základě zápisu k povinnému základnímu vzdělávání. Všichni žáci byli do ní zařazeni z důvodu neúspěchu ve vzdělávání v základní škole praktické.

Školní vzdělávací program ZŠsp (dále též ŠVP) vychází z potřeb žáků i podmínek školy. V souladu s její aktuální skladbou žáků je zpracován podle prvního dílu příslušného rámcového vzdělávacího programu pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením. Disponibilní časovou dotaci v ŠVP (v době zahájení inspekční činnosti bylo její využití konkretizováno pouze pro sedmý ročník) v tomto školním roce škola využila pro rozšíření minimální časové dotace vzdělávacích oblastí *Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace a Člověk a svět práce*. Také disponibilní časová dotace vzdělávacího programu čj. 24035/1997-22 byla využita na posílení minimální časové

dotace povinných předmětů. Hlavními cíli vzdělávání jsou praktické zaměřené výstupy, které jsou žáky využitelné v běžném životě. Těmto cílům také dobře odpovídalo řízení a průběh sledovaného procesu výuky (viz inspekční hospitace).

Škola realizuje podpůrná opatření odpovídající speciálním vzdělávacím potřebám žáků. V indikovaných případech a za podmínek stanovených právními předpisy ředitel povoluje žákům úpravu organizace vzdělávání nebo vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Průběžně jsou v návaznosti na výsledky pedagogické diagnostiky, resp. systematické hodnocení individuálních výsledků vzdělávání, upravovány vzdělávací a výchovné postupy s ohledem na potřeby jednotlivých žáků.

Ve sledované výuce zařazené činnosti a uplatněné metody umožňovaly žákům efektivní učení. Vyučující k jeho podpoře využívali velké množství vhodných pomůcek. Pozitivem vzdělávacího procesu byla individualizace vzdělávacích cílů, pedagogických a speciálně pedagogických postupů zohledňující možnosti žáků a zařazování úloh z praktického života, uplatňování názornosti za použití předmětů, s nimiž se žáci běžně setkávají. Uvedené postupy účinně podporovaly aktivní zapojení žáků a jejich zájem o učení. Zařazení mezipředmětových vazeb bylo účelné. Ve sledovaných hodinách se vyučující zaměřovali na rozvíjení matematické a čtenářské gramotnosti, personálních a komunikačních dovedností. Žáci prokazovali dovednost číst s porozuměním jednoduchý text. Dokázali na základě postupných instrukcí (sdělených učitelem nebo získaných vlastním čtením) plnit dílčí úkoly samostatně a také samostatně pracovat s výukovými programy. Z předložených žákovských prací je zřejmé, že žáci mají osvojeny základní dovednosti pro práci s ICT, někteří z nich je využívají i k vyhledávání informací. Sociální gramotnost žáků je rozvíjena soužitím ve skupině, dobrým vzorem vyučujících, podporováním kladných mezilidských vztahů a vedením žáků ke vzájemné toleranci. Vyučující dodržovali zásady psychohygieny tím, že často střídali činnosti a respektovali pracovní tempo žáků. Relaxační aktivity (klidové či s aktivním pohybem) ale nebyly vůbec uplatňovány; zejména v jedné učebně pro ni nejsou odpovídající prostorové podmínky. Vyučující žákům průběžně poskytovali zpětnou vazbu, hodnocení jejich výsledků bylo motivující a zaměřené na zvládnuté úkoly. Kromě běžné výuky škola organizuje projektové vyučování a velké množství aktivit (např. vycházky do okolí, exkurze, kulturní akce) zaměřených na podporu rozvoje funkčních gramotností a samostatnosti žáků. Všechny tyto aktivity směřují k praktickému uplatňování vědomostí a dovedností.

Škola až na výjimky (viz kap. Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona) minimalizací možných rizik vytváří bezpečné podmínky pro vzdělávání. Dokumentace školy obsahuje témata z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Žáci jsou průběžně, pravidelně a prokazatelně poučováni o případných rizicích spojených s konkrétními činnostmi ve škole, po celou dobu pobytu ve škole je nad nimi zajišťován dohled. Strategie prevence sociálně patologických jevů se zaměřuje na všechny oblasti možného rizikového chování, jsou stanoveny postupy pro případný výskyt jeho jednotlivých typů. Naplňování preventivní strategie je integrováno do vzdělávacího procesu, při kterém vyučující volí pro žáky zajímavé metody. Nulová úrazovost a projevované kladné vztahy mezi žáky svědčí o účinnosti systému.

Úkoly z oblasti výchovného poradenství jsou zajišťovány na požadované úrovni. Prioritou je sjednocování výchovných a vzdělávacích postupů školy a zákonných zástupců žáků. Spolupráce školy se zákonnými zástupci je dle ředitele funkční a podporuje spolu s individualizací výuky úspěšnost žáků ve vzdělávání. Opatření vedoucí k minimalizaci rizik týkajících se prospěchu a chování žáků také projednává pedagogická rada. Kariérní

poradenství je orientováno na pokračování ve vzdělávání na vyšším stupni, především v odborném učilišti. Žáci převážně mají o pokračování ve vzdělávání zájem, naprostá většina z nich ho ale, dle výsledků neformálního sledování realizovaného ZŠsp, nedokončí. Spolupráci s poradenskými zařízeními hodnotí ředitel jako funkční v oblasti volby vhodného vzdělávacího programu pro žáka a nepostačující v oblasti vyhodnocování plnění individuálních vzdělávacích plánů. Účinná je spolupráce s odborem sociálně-právní ochrany dětí. Škola také spolupracuje se školami stejného typu, zejména v rámci podpory zdraví, zapojováním do dopravních a sportovních soutěží.

System hodnocení celkových výsledků vzdělávání se zaměřuje v souladu se stanovenými cíli vzdělávání především na osvojení praktických dovedností umožňujících úspěšné zapojení žáků do běžného života. Této prioritě odpovídá i výše uvedené upřednostňování praktického zaměření výuky.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitel školy byl jmenován na základě výsledků konkurzního řízení, předpoklady pro výkon činnosti splňuje a v oblasti řízení ve školství se dále vzdělává. Organizace činnosti a provozu školy je jednoduchá a funkční. Ředitel také vhodně rozdělil kompetence v oblasti specializovaných poradenských a koordinačních funkcí (metodik prevence, koordinátor ŠVP, koordinátor EVVO). System uvádění začínajícího učitele je zaveden, ke dni inspekce však takový učitel ve škole nepůsobil. Přestože personální podmínky nemají z hlediska odborné kvalifikovanosti pedagogů požadovanou úroveň, situace se oproti minulému inspekčnímu hodnocení zlepšila. Na ZŠsp vyučují tři zkušení pedagogové (včetně ředitele), z nichž dva požadovanou kvalifikaci splňují. Vedení školy zná rizikové faktory, což dokladuje i *Vlastní hodnocení školy a Dlouhodobý plán rozvoje PP* a minimalizuje je vhodně zaměřeným, systematickým a plánovaným DVPP. Pro zvyšování kvality výuky je přínosný fakt, že velká pozornost je věnována novým trendům speciální pedagogiky, prevenci sociálně patologických jevů, tvorbě ŠVP a digitálních učebních materiálů, využívání ICT ve výuce a přípravě nových projektů. Managementu se daří vyhledávat pro pedagogický sbor vhodné bezplatné vzdělávací akce. Zda by bylo přínosné pro zohledňování vzdělávacích potřeb žáků (viz níže uvedená výjimka z maximálního počtu žáků ve třídě) posílení pedagogického sboru a následné využití rozdílu mezi výší finančních prostředků čerpaných na úhradu základní přímé vyučovací povinnosti a nadúvazkových hodin k úhradě platu dalšího pedagogického pracovníka ve třídě ve smyslu § 8 odst. 3 vyhlášky č. 73/2005 Sb. nebylo v průběhu inspekční činnosti možné zhodnotit. Důvodem byl nízký počet přítomných žáků během inspekce, první den inspekce po třech a druhý den po dvou a třech žácích ve třídě. (Škola čerpala finanční prostředky na úhradu nadúvazkových hodin ve školním roce 2009/2010 v rozsahu vyšším, než činí jeden pracovní úvazek a ve školním roce 2010/2011 v rozsahu téměř jednoho pracovního úvazku.)

Ředitel školy vydal školní vzdělávací program pro ZŠsp, který byl po dílčích úpravách (v částech učební plán a poznámky k učebnímu plánu – doplnění konkretizace využití disponibilních hodin a pravidel pro zařazování žáků do jednotlivých tříd a skupin; vlastní hodnocení – doplnění nástrojů a časového rozvržení hodnocení; učební osnovy – doplnění časového vymezení v charakteristice předmětů) realizovaných v průběhu inspekční činnosti uveden do souladu se školským zákonem i příslušným rámcovým vzdělávacím

programem. Plnění cílů stanovených v ŠVP je průběžně vyhodnocováno. Učební plán ŠVP i učební plány dobíhajícího vzdělávacího programu čj. 24035/1997-22 jsou dodržovány.

V organizaci vzdělávání bylo zjištěno překračování maximálního možného počtu pěti hodin dopoledního vyučování na prvním stupni (porušení § 8 odst. 4 vyhlášky č. 73/2005 Sb., vyhlášky o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných). Tento nedostatek byl úpravou rozvrhu během inspekce odstraněn. Ve všech hodnocených školních rocích byl ve třídách ZŠsp počet žáků vyšší, než stanoví právní předpis. Ředitel školy v souladu se školským zákonem pro všechny uvedené školní roky doložil výjimku z nejvyššího možného počtu žáků ve třídě povolenou zřizovatelem. Tato výjimka je ale v tomto školním roce překračována při spojování tříd na výuku hudební výchovy (porušení § 23 odst. 5 a § 29 odst. 2 školského zákona). Skutečnost, že ne všichni žáci jsou ve škole vždy přítomni, nezakládá důvod pro výše uvedené spojování tříd s následným překročením výše uvedené výjimky. Toto bezpečnostní riziko škola rovněž úpravou rozvrhu odstranila v průběhu inspekce. Zařazování žáků do ZŠsp a odpovídajícího vzdělávacího programu jsou v souladu se školským zákonem. Počty žáků ZŠsp byly ve statistických výkazech uvedeny správně.

Koncepční materiály, strategie a plánování vychází z podkladů získaných v anketách a dotaznicích a následných analýzách takto získaných informací. Vlastní hodnocení škola realizovala ve vztahu ke všem oblastem určeným právním předpisem. Evaluační zpráva má vysokou vypovídací hodnotu a byla kvalitním podkladem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy a její výše uvedené strategické plány. Kontrolní činnost vedení školy je účinná, přijímaná opatření podporují zkvalitňování vzdělávacího procesu. Pedagogická rada je partnerem ředitele školy, projednává, případně schvaluje, zásadní pedagogické dokumenty.

Povinně zveřejňované dokumenty (školní řád, výroční zpráva o činnosti školy a školní vzdělávací program) byly v době inspekce zveřejněny. Obsah školního řádu odpovídá podmínkám školy, dílčími úpravami realizovanými v průběhu inspekce byl uveden do souladu se školským zákonem a prováděcím předpisem (úprava doby pro doložení důvodu nepřítomnosti žáka, doplnění pravidel pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek a stanovení, resp. doplnění, podmínek provozu školy v oblasti odpoledního vyučování). Ředitel školy byl informován o povinnosti předložit upravený školní řád školské radě ke schválení. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání jsou dodržována, škola realizuje slovní hodnocení výsledků vzdělávání žáků, při hodnocení pedagogové zohledňují zdravotní postižení žáka.

Ředitel školy průběžně sleduje a vyhodnocuje využívání materiálních zdrojů. Oblast zkvalitňování materiálně-technických podmínek je zakotvena v *Dlouhodobém plánu rozvoje školy*. Na jeho základě se škole podařilo provést opravy části interiéru a exteriéru. Žákům slouží moderně zařízené učebny se stavitelným nábytkem. Chybějící speciálně upravený nábytek, např. ortopedické vertikalizační lavice, a kompenzační pomůcky k rozvíjení hybnosti a lokomoci žáků (viz materiální podmínky stanovené příslušným rámcovým vzdělávacím programem) nejsou aktuálně rizikem. Škola má dostatek učebnic, učebních textů, speciálních pomůcek, výukových programů, audio i videotechniky. Vybavení PC a notebooky s připojením k internetu a dvěma interaktivními tabulemi (koupě třetí je v součinnosti se zřizovatelem v plánu) dobře vyhovuje. Z odborných učeben jsou k dispozici dílna, cvičná kuchyně a posilovna. Škole chybí vlastní tělocvična a venkovní hřiště. Tento nedostatek je dlouhodobě kompenzován využíváním tělocvičny ZŠ Hostivice. Nově vybudovaná třída na základě stanoviska krajské hygienické stanice je

sice pro výuku vyhovující, rizikem je ale absence relaxačního koutku s odpovídajícím vybavením, ve druhé učebně ZŠsp je relaxační kout vybaven pouze kobercem. K relaxaci je částečně vybavena chodba v prvním poschodí. Tu ale vyučující během výuky, dle jejich sdělení, k pasivní či aktivní relaxaci žáků nevyužívají vůbec, o přestávkách výjimečně. Odpovídající a účelně vybavené je administrativní zázemí školy i zázemí pro učitele. Hlavním zdrojem financování činnosti školy jsou obvyklé prostředky ze státního rozpočtu (platy zaměstnanců a související zákonné odvody, nákup učebnic, základní učební pomůcky a školní potřeby, úhrada nákladů souvisejících s DVPP) a prostředky od zřizovatele, který přispívá na běžný provoz a částečně na vybavení školy. Ve sledovaném období zajišťoval financování stavebních úprav (oprava stropů tříd a chodby 1. patra, včetně finančně náročnějších úprav okolí školy). Pozitivní je, že finanční zdroje se škola snažila a stále snaží doplňovat prostřednictvím rozvojových programů MŠMT. Získala tak další potřebné finance, které podle povahy projektu použila ke zvýšení nenárokových složek platu a na financování asistentů pedagoga pro žáky se zdravotním postižením. Využila také příležitost k získání finančních prostředků v rámci projektu ESF – *Peníze do škol* na inovaci ICT (interaktivní tabule) a DVPP. Záměry projektu byly v době konání inspekce již částečně realizovány. Ekonomické podmínky umožňují realizovat vzdělávací programy ZŠsp, zřizovatel školy vytváření těchto podmínek účinně podporuje.

Závěry, celkové hodnocení školy

- a) *Právnícká osoba Základní škola Hostivice, Pionýrů 79 vykonává činnost v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.*
- b) *Školní vzdělávací program ZŠsp je v souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem a školským zákonem.*
- c) *Škole se na dobré úrovni daří zohledňovat vzdělávací potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Funkčnost systému řízení školy má pozitivní dopad na realizaci stanovených koncepčních záměrů. Aktivity školy směřují k naplňování ŠVP a dobíhajících vzdělávacích dokumentů. Škola rozvíjí u žáků kompetence, které směřují k dosažení maximální individuálně možné míry samostatnosti v běžném životě. Hodnocení žáků zaměřené na dosažený pokrok je motivující.*
- d) *Zjištěná dílčí rizika v organizaci vzdělávání, školním řádu a vytváření podmínek pro zajištění bezpečnosti byla odstraněna v průběhu inspekční činnosti.*
- e) *Materiální podmínky umožňují s dílčím rizikem (podmínky pro relaxaci) realizaci vzdělávacích dokumentů, riziko nižší odborné kvalifikovanosti pedagogického sboru nemělo na kvalitu výuku negativní vliv. Ekonomické předpoklady umožňují realizaci vzdělávacích programů ZŠsp na požadované úrovni.*

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 00 Praha krukám PaedDr. Jitky Kozákové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 15. května 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

PaedDr. Jitka Kozáková, školní inspektorka

Jitka Kozáková, v. r.

Mgr. Šárka Kuželová, školní inspektorka

Šárka Kuželová, v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Hostivici dne 17. května 2011

(razítko)

Mgr. František Flemr, ředitel školy

František Flemr, v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.